

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.—
Pe 3 luni . . . 7.—
Pe o lună . . . 2.40 "
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Principiul naționalităților.

Arad, 23 August.

În numărul de Duminecă trecut al ziarului „Világ” din Budapesta, distinsul sociolog Dr. Oscar Jászi, unul dintre combatanții politicii radicale din Ungaria se ocupă de principiul naționalităților din punctul de vedere al unității unui stat. Eminentul savant, impetuos în logică, sarcastic și nemulțumit cu rezultatul obținut până acum de politica imperialismului maghiar, ajunge la convingerea, că din punctul de vedere al unității Ungariei, existența statului unitar n'ar fi periclitată dacă naționalităților li s'ar da autonomia culturală și îndeosebi Românilor transilvăneni. Cum cenzura din Budapesta a lăsat să treacă teafăr articolul judicios al dlui Jászi, ne putem da seamă că părerea sociologului acoperă cu totul a guvernului și că acei, ce stau la putere acceptază în întregime atitudinea doctorului Jászi.

Este aceasta un progres imens față cu trecutul politicii ungare, nu ni se dă puțința a controla. Un progres se simte însă în viața politică din Ungaria și punctul cardinal: recunoașterea de factor politic al naționalităților, tolerarea dezvoltării lor etnice și culturale, asigurarea tuturor drepturilor cetățenești — sunt nu numai câteva criterii de propagandă guvernamentală, ci vor să arate că ocârmuitorii acestei țări

nu vor să clădească utopia a unui imperialism care să-și înscrie în program: asimilarea tuturor naționalităților, legarea lor în lanțuri

convenționale în favorul oligarhiei, nimicirea culturii lor și accelerarea unei întregi serii de prigoniri, atât de lesne de motivat prin *raison de l'état*-ul lui Montaigne.

Nu putem lua nici o atitudine față cu manifestarea aceasta pur intelectuală și platonicească a unui politician luminat, care într-o mână cu dreptul public ungar iar în cealaltă mână cu arsenalul cunoștințelor, cu teoriile lui Bentham, Mill și Lamprecht — încearcă să apere principiul naționalităților. Tot atunci când un izolat de talia drului Jászi, lucrează de zece ani pentru emanciparea culturală, socială și politică a Românilor transilvăneni, să află atâția fruntași ai politicii ungare și poate dintre aristocrații intelectuali, cari nu vor să recunoască principiul naționalităților. Ne aducem aminte de domnul conte Iuliu Andrássy, polemizând cu'n politician român, a declarat sus și tare că în Ungaria nu va putea învinge decât politica națională bazată pe negarea totală a principiului naționalist. — Ne aducem aminte, cetind articolul din „Világ” al dlui Jászi, că faimosul conte Apponyi, a declarat mai în zilele trecute că în Ungaria naționalitățile nu se vor putea folosi de progresul lor etnic, numai acceptând ideea eghemonizării lor în cultura națională maghiară. Și politica unor foști miniștri, și astăzi fruntași ai opoziției maghiare, este totdeauna mai verosimilă din punctul ei de posibilitate, decât intuiția și ingenua politică a unui politician, care, grație calităților sale intelectuale, nici astăzi nu poate perora de pe catedra universitară.

Rămânem deci în deplină rezervă față cu toate evenimentele politice din Ungaria.

Noi, Românii din Ungaria și Transilvania,

ne-am făcut datoria în speranța realizării principiilor noastre etnice: ne-am dat tributul nostru de jertfă morală și materială, ca să ne putem servi de toate drepturile, ce se cuvin în secolul al XX-lea unei naționalități, căreia în consecința vremii: atât statul, cât și guvernele lui nu-i pot denega meritul de-a contribui cu valoarea sa etnică la consolidarea statului. Fără de amestecul nostru, bineînțeles, politica țării o vor face-o alții. La locul său, după război, ne vom putea convinge dacă politica țării ce se va face, va fi în raport cu jertfele aduse de națiunea românească și că ea vrea să definitivizeze ideea națională, ori principiul naționalităților?...

Descurajare, — nu!

De N. Iorga.

Așisderea și unde-l biruiau alții pe Ștefan-Vodă, nu pierdea nădejdea, că, știindu-se căzut jos, se ridica deasupra biruitorului.

(Cronicarul Grigore Ureche).

Oameni cari n'au criticat niciodată, nici rețelele cari băteau la ochi mai mult și făceau mai multă pagubă țării, oameni cari n'au încercat niciodată o luptă cu deprinderile nenorocite al căror gust scârbos îl simțim acuma, oameni pasivi, fără convingere și fără energie, lipsiți de inițiativă și de stăruință, — oamenii aceștia sunt astăzi profund descurajați și predică pretutindeni crezul lor de descurajare.

Patrioți cari credeau că e scris în ceruri ca orice complicație politică din Europa să aducă neapărat largirea granițelor României, ori ce ar fi făcut România însăși, naivi în așteptarea unor „trenuri” minunate, pline de daruri pentru toate neutralitățile „loiale și definitive”, prefăcute în provocații fără socoteală și

Revolta.

...Și Moscova ardea cumplit în flacări
Și Moscova ardea,
Iar gloate nebunite de popor
Pe străzi urlau turbat, asurzitor...
Și Moscova ardea,
Iar eu treceam pe-o stradă roșă 'n ea,
Scăpare s'aflu-afară, undeva...

Răsboinici fioroși în jurul meu,
Cu arma gata-amenințau mereu
Și-alătura femeii aproape goale,
Strângeau în mâni teribile pumnale...
Șberau cumplit, cu pletele în vânt
Șberau cumplit și căutau ceva...
O victimă sătulă, un tiran,
Căci crudul lor călău păzit e bine
De alți călăi cruzi, grozavi, sături...
Făcuți după asemănarea lui...
Șberau cumplit și victime cătau
Și 'nsângerată era haina lor
Și brațele-obosite și-ochii lor...

Se 'ncăerară flămânzite gloate
Și roșii erau ulițele toate...
Revoltă 'ngrozitoare clocotea,
În Moscova ce-ardea
Iar eu treceam înebunit, râzând

Cu capul greu, cu brațul sângerând
Prin Moscova ce-ardea,
Ha, ha!...

Cădeau la graniți mândrele orașe
Și-armatele temute și-uriae
Se retrăgeau pătându-și calea grea,
Cu sânge...
Și Moscova ardea,
Aprinsă crud de propriii ei fii
Sături de-atâtea crunte bătălii...

O 'ncăerare 'n cruda 'nvălmășeală
Făcu piata lac grozav de sânge
Și-atunci, atunci,
Un om brutal veni spre mine drept
Și mă lovi în umăr c'un pumnal
Iar sângele-mi țîșni peste medallii
Și uniforma mi-o păta cu sânge...
Și am căzut pe pietre ca o vită
Lovită 'n cap de-o bardă ucigăse
Și nime nu m'a prins să mă ridice
Din Moscova ce-ardea,
Ha, ha, ha!...

Sub dâmburi de cadavre m'au lăsat
În mijlocul pieții...
Sub dâmburi de cadavre m'au lăsat
În Moscova ce-ardea,
Căci se gândeau că-s mort,

Credeau că-s mort,
Dar nu era așa,
Ha, ha!...

Ardeau clădiri gigante 'n jurul meu,
Căldura mă topea îngrozitor,
Sudori de sânge îmi curgeau mereu
Din tâmpile ce încă mă mai dor...
Ardeau clădiri pompoase 'n jurul meu
Și moartea vai! s'apropia mereu...
Să sbier vroiam, dar greaua zăpușeală
Gâttelejul mi-l uscăse și cuvântul
S'oprea și nu putea ieși afară...
Iar moartea se apropia mereu
Și nime nu era în jurul meu.

Toți au fugit mișei, toți s'au dus
Și singur am rămas între cadavre...
Și flacări se apropiau de mine...
Atunci șberând ca un șacal flămând
Târîtu-m'am cu greu în patru labe
Prin bălțile de sânge, la o parte
Și-am adormit în frigurile morții,
În Moscova ce-ardea
În Moscova ce-ardea,
Ha, ha!...

A. Cotruș.

fără senz, se tânguiesc astăzi la toate răspântiile și descurajează, nu numai pe alți naivi ca dânsii, dar și oameni serioși.

Pleșcari, cari știu cum se „ia” o alegere, cum se capătă un post sau o înaintare, cum se cucerește o zestre, cum se îngrijește o moștenire, cum nu se plătește un împrumut, fericiți ai vieții, aureolați de zimbetul lor sigur, varsă lacrimi de descurajare pentru „pierderea momentului” și se indignează de indiferența, de nesimțirea ta că nu hăulești alături de ridicula lor tânguire.

Chiulangii, cari n'au mișcat niciodată un deget pentru a se împărtași de binefacerile unei societăți ce răsplătește pe isteți și pe dibaci, se întreabă îngrozii cum de n'am avut ca popor, într'un mediu eroic și tragic ca acel de azi, aceleași însușiri pe cari le au ei ca indivizi și cum nu ni-a căzut în gusă, încă înainte de încheierea păcii, teritoriile râvnite, împreună cu feliicitările păgubașului.

Nerăbdători, cari cred că popoarele trăiesc de azi pe mâne și că din clipă în clipă trebuie să le cadă tot ceace doresc, tot ceace au dreptul să dorească, sunt dezolați de tăgănierea lucrurilor într'o luptă care amestecă aproape toate interesele și întrebuițează aproape toate forțele materiale și morale din Europa, și orice întârziere li se pare, pe această căldură, că le strică bucatele; ei invită pe oricine să ia parte la descurajarea profundă a propriei lor impaciențe.

Ignoranți și necompetenți, cari își inchipuie că o negociație diplomatică e ca o discuție de cafea și că orice client al cofetăriei Capșa poate face calcule strategice pe dosul unei cărți de vizită, oameni cari pun Cernăuții la Nistru și așează Banatul prin Maramurăș, incapabili de a schița harta revendicărilor pentru care trăiesc tot așa de mult ca pentru un pontaj la alergările de cai ori la alegerile generale, au căzut în marasm, și gangurile umede ale Mărcuței n'au locuitori mai asidui în neagra lor melancolie decât acești descurajați.

Bărbați geniali, cari „dacă ar fi fost ei în loc”, ar fi făcut minuni fără... atâtea lucruri, sunt adânci desgustați de nepriceperea acelor cari nu s'au dus măcar să ia lecții dela dânsii pentru a pricepe cum se distrug dintr'un gest ostirile și energiile.

Amatori de locuri în vază, cari nu se pot mângăia că în greșelile altora nu s'au amestecat greșelile lor, cari fără îndoială ar fi fost mai boacâne și poate fatale, sunt prăpădiți de jale pentru soarta ce așteaptă țara și neamul și fac semn ca să începem cu toții marșul funebru al românismului.

Aventurieri cosmopoliți, Evrei furioși în accesul subit al românismului ce i-a lovit, sea-

mână în gemătul descurajării nota ascuțită a temperamentului lor național sau individual.

„Naționaliști” de cei cu plapoma tricoloră, în care dorm și visează, fără a fi lucrat ceva, naționaliștii oricărei demonstrații, oricărei manifestări, ori cărui discurs, dar nu și ai modestei munci care singură dă biruința, te-ar sfâșia pentru trădare dacă n'ar fi și ei, ca toată lumea, așa de descurajați.

Noi am criticat, am înfruntat, am luptat contra oricărui rău în țara aceasta, și totuș — și poate tocmai pentru aceea — nu ne descurajăm.

Noi știm și noi credem. Credem fiindcă știm. Și credința ține pe cineva și în mijlocul celor mai turbate valuri ale furtunei celei mai sălbatice.

Știm ce este această nație. O știm în toată întinderea ei, în toată hărnicia și statornicia ei, în tot sufletul ei de răbdare și de jertfă, o știm în tot minutul ei trecut, în care pe urma pustiului făcut cu foc și sabie au răsărit alți muncitori și mai dârji, alți oștași și mai viteji, o știm în scrisul ei de lumină dreaptă și de afirmație îndărătnică în mijlocul celei mai nemiloase apăsări, o știm în idealismul ei nemifrânt — ori ce ar fi! —, în conștiința ei minunată de dreptate, chiar atunci când era o nebunie să-și închipuie cineva că domnia nedreptății va înceta.

Am pornit în viață cu dorința de a străbate cât mai adânc în acest suflet național admirabil, și nu bănuște cel mai încrezător dintre noi cât aur este acolo în fund, atunci când la suprafață e nisipul neroditor al politicianismului, al superficialității, al sportului cu idealele și al descurajării.

Orice ar fi, credem.

Sunt alții cari în ceasuri mai grele, au crezut mai mult. Și, cum ei nu s'au înșelat, nu ne vom înșela nici noi.

(Din „Neamul Românesc”.)

† Florica Manta

— soră de caritate voluntară —

Un soiu nou de jertfe începe să ne ceară crâncenul războiu actual. Alături de jertfa închinată de floarea vitejilor noștri, pe câmpiile de luptă, tronului și patriei, se ivește acum jertfa tot atât de scumpă și mare, pe care încep a o aduce îngrijitoarele devotate ale eroilor, sosiți bolnavi și răniți de pe câmpul de luptă.

O astfel de jertfă mare a dat familia preotului ortodox român Ioan Manta sen. din Gurarâului, protopopiatul Săliștei.

Îndată ce au sosit în Sibiu cel dintâi răniți și greu bolnavi, amândouă fiicele sale Marioara și

Florica îndemnate de dragostea creștinească și de simțul datorinței față cu deapropapele, s'au înscris ca surori de caritate voluntare la spitalul din Sibiu și au pus atâtea devotament și abnegațiune la îngrijirea bolnavilor, încât una din ele, cea mai tânără: Florica — după cum mărturisesc înșiși medicii — a căzut jertfă zelului și devotamentului său deosebit. Bolnăvindu-se și ea de tifos, după îndelungate și grele suferințe s'a stins în floarea vieții, în vârsta de abia 21 de ani.

Medicii, cari au cunoscut abnegația și altruismul surorii de caritate Florica Manta, au cercat să mângăie pe adânc îndureratul părinte Manta prin următoarea adresă scrisă în limba germană, pe care o scotim vrednică a o comunica aici în traducere românească; după cum urmează:

„Prea Onorate dle preot!

Medicii secțiunii bolnavilor din spitalul garnizoanei, în care sârmana Dvoastră fiică Florica a îngrijit pe bolnavi cu un devotament plin de jertfă, își iau permisiunea a Vă împărtași atât Dvoastră, cât și prea stiimatei Dvoastre familii expresiunea celor mai intime condoleante cu prilejul grelei pierderi, ce ați îndurat.

Ea și-a acvrat sămânța de boală în cursul îngrijirii celor greu bolnavi. Cu vie solicitudine am urmărit dezvoltarea acestei boale îndărătnice și acum iată că adânc sguduiți în sufletul nostru vedem această viață tânără și înfloritoare jertfită pe altarul celei mai frumoase iubiri a deapropaelui.

Jelind vor împrelmii sicriul ei cu gândul bolnavii cei mulți, cărora îngrijirea ei delicată le-a redat sănătatea sau cărora solicitudinea ei le-a adus alinare durerilor.

Totdeauna ne vom aduce aminte cu mulțumită și recunoștință de activitatea ei, care prin zelul său, prin simțul datoriei și prin abnegația sa ne-a fost o colaboratoare credincioasă. Stima și recunoștința generală pe care această jertfătoare soră de caritate o duce cu sine dincolo, să fie pentru Dvoastră o mică mângâiere în durerea cea grea cauzată prin pierderea scumpei Dvoastre copile.

Pe lângă repetita exprimare a condoleanței și înaltei noastre stime,

semnăm

Sibiu, în 17 August 1915.

Dr. Iulius Blez, m. p.
Dr. Béla Révész m. p.
Dr. Otto Tögel m. p.
Dr. Szentgyörgyi m. p.
Dr. (indescifrabl).
Walter Fabritius m. p.
E. F. Mediziner.

Înmormântarea acestei frumoase odrasle a familiei preoțești Manta s'a săvârșit în 4 (17) August a. c. în Gurarâului, cu asistența unui numeros public din această frunțate comună, precum și din comunele învecinate și din Sibiu, de unde au venit să mângăie întristata familie a părintelui Manta mai mulți asesori consistoriali, precum și toate surorile de caritate și prietenile răposatei.

Teodor Flueraș.

Am iubit totdeauna țărânul român. Unii, cari m-au cetit și m-au urmărit cu atențiune, au putut observa că pentru țărânul român aveam totdeauna cuvinte entuziaste. Doamne, după ce umbli multă lume, scobori de pe multe borduri, ca să urci în trenuri, după ce te cerți în fața teatrelor franceze cu birjarii speculanți și admirii nostalgia oceanului lângă ofițeri englezi bătuti de spleen — după ce ai văzut morile de vânt din Haarlem și nisipul din Scheweningen, ingerii lui Rubens și Manneken-Pris-ul astăzi eurat, — după ce sufletul ți s'a acrit de atâtea europenisme, cointreauri, baruri, danseuse și Dranemii caraghioși — vii acasă, între țărânii tăi... În sapa lor de lemn vezi tragedia neamului tău. În tristețea ochilor lor, vezi trecutul românesc și în pumnii lor vezi viitorul, în pletele lor vezi pieptănată sănătatea și în doina lor frumoasă, cântă par'că primăvara...

...Și vedeam țărânul român flămând și năcăjit. Mi se făcea atât de milă, când vedeam în fața mea un Român trist, pe care poate numai viața l-a făcut trist și poate, care ar cânta, dacă ar putea — o, cât n'aș fi dat să-i pot spune: frate nu fi supărat și tu ești om, și tu ai drept la viață și la bucuriile ei, și tu vei admira pe Rubens, și în clondirul tău va fierbe găină — și tu vei fi odinioară sceptic cetind buletinele lui general Booth, și tu vei fi membru în parlament și soția ta va fi damă de onoare și va purta „savoir vivre” în zimbet... O, nu vei fi tu totdeauna

țărân român, care te naști în bordeu, crești cu salcâmi drumului, te învață în școli umbroase, ești soldat trei ani, și ești flămând o viață întreagă...

O, de câte ori, când întâlneam alături de câte-o damă din high-life un țărân cu coasa pe umăr, asudat și găfăind, cu brazele vieții pe fruntea și cu argintul suferințelor în păr — mi se răgușea cuvântul și mă gândeam poate la Dumnezeu, care singur este în stare să facă punte de aur între bunătate și răutate...

Și dacă răscolesc în geamantanul trecutului, din vechile hârtii ale uitării apar atâtea scene, cari arată cu totul genialitatea poporului român. Țărânul român este superior din punctul de vedere al accesibilității sale culturale fiecărui neam. Profesorul Lamprecht scria că între analfabeții Norvegiei „cultul scrisului” a pătruns în decurs de 10 ani în așa măsură, încât în aproape fiecare sat norvegian sunt biblioteci. Țărânul belgian, danez și scoțian, din punct de vedere cultural, este elementul cel mai prețios al Europei. Dar normativul lui Broda, despre intelectul supus mizeriei, este numai reflexul unui strat social bine încheșat — până ce la noi țărânul român era considerat totdeauna ca un surplus de rasă — inteligența lui se rafina de sine, ca alvia unui râu, cultura lui era platonice, asfixiată de osânda traiului, psihicul și fizicul lui erau supuse schimbărilor vremelnice, și totuș, țărânul român este aproape cel mai talentat dintre țărânii Europei. Între țărânii ro-

mâni se găsește cu diurnul inteligente scăpărătoare. Ciubărarii din Sebeș n'au învățat dela Fourier și totuș cooperativele lor sociale sunt de un farmec extraordinar. Țărânii din Banat, Săliște, Făgăraș — n'au fost educați în academiile de comerț din Hamburg și totuș simțul lor mercantil este uimitor. Pe Moți, nu i-a favorizat nici un Keir Hardie și totuș, organizațiile lor sunt perfecte. Ei se duc în America cu aceeași ușurință, cu care un alt om s'ar duce la Băcău, vin acasă, spun „Good by”, dar tricolorul nu le lipsește de pe pălărie — plutele lor sunt legate după sistemul, pe care l-au învățat pe râul Mississippi, Orinoko și lacul Michigan — dar pe plute Moțul cântă doină.

Nu mai un popor de mare talent poate rămânea neasimilat și teafăr, în toate împrejurările — și în aceasta privință întâietatea este iarăși a țărânului nostru: țărânul român, rămâne țărân și român, nu în formă, ci în principiu și sub fiecare redingotă pulsează o inimă românească.

Țărânul despre a cărui moarte mi se scrie că a fost fericită — a murit în Galiția și a fost Român. Colecțiile vechi ale revistelor literare din București vor ști spune, cine a fost pentru mine Teodor Flueraș... Și poate în notițele entuziaste ale unui artist se spune nu numai: cine a fost și ce putea fi Teodor Flueraș.

... Flueraș era un simplu țărân român, care niciodată nu învățase teoria lui Newton și a lui Galilei. Slovele nu le cunoștea, dar avea pa-

Preoți slujitori au fost: *Dr. Ioan Lupas* din Săliște, profesor seminariilor *Ioan Oțoiu* din Sibiu, *Valerie Popovici* din Sibiu, parohul *Maniu Lungu* din Rășinari și *Emilian Stoica* din Aciliu.

Cu puțin timp înainte de moarte, răposata își exprimase față de sora sa *Marioara* dorința, ca la înmormântare să nu-i rostească altcineva predica decât părintele protopop *Dr. Ioan Lupas*, care cedând stăruințelor familiei a rostit următoarea cuvântare funebrală:

„Nu te teme, crede numai...
copila n'a murit, ci doarme”.

Ev. Marcu c. V. v. 36 și 39.

Jalnicul ascultător!

Oricine are în pieptul său inimă simțitoare, va înțelege cumplita durere, de care e fulgerată inima oricărui părinte, când moartea nemiloasă răpește în floarea vârstei pe una din cele mai frumoase odrasele ale familiei sale. Cazul de față cu sfâșietoarea durere din inima părinților ne reamintește scena mișcătoare din *Evenghelle*, când unul dintre marii sinagoge, anume *Iair* aleargă cu grabă la *Christos*, cade la picioarele Lui și-L roagă foarte, să vie să pună mâinile peste copila lui bolnavă de moarte, ca să fie scăpată și să trăiască. Nădejdea lui *Iair* crescuse fără îndoială văzând, că *Christos* se îndreaptă spre locuința lui. Dar în drum iată solia, care-i vestește, că copila lui a murit și-i spune, să nu mai supere pe *Invățătorul*. Ce veste îngrozitoare a fost aceasta pentru bietul părinte, își poate închipui oricine. Mântuitorul înțelegând mahnirea lui, i-a spus aceste cuvinte atât de simple, dar atât de înviorătoare: „Nu te teme, crede numai... Copila n'a murit, ci doarme...” A intrat apoi, însoțit numai de tatăl și de mama copilei, în odaia în care zăcea moarta, și cu puterea dumnezeului său cuvânt, zicându-i: „Copilă, scoală-te, îndată se sculă copila și umblă”. (Marcu V, 41—42).

Înțelegem toți, câți ne-am adunat astăzi aici, să petrecem la locul de odihnă vecinică rămășițele trupesti ale adormitei în *Domnul fecioare Florica Manta*, că aceeași durere cumplită a săgetat și inima scumpilor ei părinți în clipa când au luat de veste, că îngerul morții a început să fâlăie din aripi diafane asupra iubitei lor fiice, pe care și-au dat toată omeneasca silință, s'o crească până la vârsta de 21 ani și s'o cultive ca pe un suav trandafir, menit a da o podoabă, atât de aleasă în stralucirea îngrijit și frumos odrăslit al acestei familii preotești.

Ce flori încântătoare, ce roade îmbelșugate poate să îmbie vieții noastre obștești o familie preotească, la temelie vieții căreia stă frica lui Dumnezeu, credința

șiune pentru ele, le pipăia cu privire zimbitoare... *Teodor Flueraș* era un talent extraordinar, cum poate se găsește cu diușumul între țărani români. Nu absolvise nici o școală, nu văzuse niciodată automobil și nici idee nu avea despre *Stiephenson*. Dacă l-ai întrebat cine a fost: *Blériot*, *Wright* ori *Farman*, ți-ar fi răspuns cu un gest interesant... „nu știu”.

Era un om de „nu știu” — nu avea carte de vizită, nu purta pantaloni croiți a la fantesie, nu-și parfuma ceafa cu *Birkenwasser*ul lui *Deutsch*, nu spunea în saloane *bon-mot-uri* și nu i-a apărut fotografia în „*Je sais tout*” — cum se face cu aviatorul modern, și *Teodor Flueraș* era... aviatorul... Pândise luni și poate ani de-a rândul, paserile cum zboară. Se uita după vulturi și șoimi — și slova, slova îl interesa totdeauna. Sufletul lui dorea marea luminei — vru să zboare... Vru să uite poate lutul, care crepa în coliba lui — vru să se ridice deasupra durerilor și sărăciilor sale.

Și cu truda zilelor și a anilor a construit un... aeroplan. Aeroplanul avea forma unei paseri și aripile lui era de... pene de vultur. Și cu ciudatul aeroplan, o creație rudimentară bazată pe principiul fanteziei, *Flueraș* deștepta interesul lui *Vlaicu*. Aviatorul culturii scrisese aviatorului poporan, să se ducă la București, să se facă ucenicul lui, — iar *Teodor Flueraș*, semet, ca firea *Românului* adevărat, răspunse că nu se face... slugă.

Sborul morții i-a luat pe amândoi sub aripi și pe *Vlaicu* și pe *Flueraș*.

Ei zboară către isvorul luminei și al desăvârșirii.

...Un glonte rusesc i-a pironit inima la pământ și *Teodor Flueraș* zace rece în *Galiția*.

Emil Isac.

cea dreaptă, nădejdea cea neofilită și dragostea blutitoare peste toate greutățile, știm cu toții și avem o dovadă atât de frumos grăitoare și în cazul de față.

Insușirile, cu cari a fost înfrumșetată sufletul acestei fecioare, trebuiesc socotite ca niște daruri dela Dumnezeu. Dar este meritul părinților, că prin îngrijirea și priceperea lor deosebită au știut cultiva în sufletul fiicei lor sămânța cea bună a virtuților creștinești, cari au făcut din ea un model de fiică ascultătoare, de soră și prietenă devotată, de creștină bună gata oricând spre jertfa cât de mare pentru ajutorarea deaproapelui îndurerat și obidit.

Despre această nobilă și creștinească pornire a sufletului său feciorelnic a dat dovadă atât de strălucită, când s'a dedicat de bună voie și cu devotamentul cel mai desăvârșit operei caritative de a îngriji și leui pe eroii întru suferință sau răniți de pe câmpurile de luptă. Cum au bolnit în spitalele din Sibiu cei dintâi bolnavi și răniți, ea s'a smuls împreună cu sora ei *Marioara* din atmosfera senină a căminului părintesc și cu suflet eroic a alergat să-și îndeplinească datorința creștinească față de cei ce gemeau în suferințe și cu timpul să se aducă pe sine jertfă curată pe altarul iubirii deaproapelui...

Anunțul funebru ne spune, că *Florica Manta* și-a încheiat tânăra ei viață ca „soră de caritate voluntară”... Cât de frumos zugrăvește scurtimea acestor trei cuvinte pornirea nobilă și entuziastă a unui suflet candid de fecioară spre jertfa supremă întru îndeplinirea datorințelor față de aproapele avizat la ajutor! O astfel de jertfă nu poate să răsară decât din cea mai adâncă și mai curată dragoste creștinească — coroaana tuturor virtuților — căci scris este: „mai mare dragoste decât aceasta nimenea nu are, ca cineva să-și pună sufletul pentru prietenii săi” (Ev. Ioan XV, 13). Câtă însuflețire virgină și cât eroism delicat, plin de abnegație, a desfășurat ea întru îndeplinirea nobilei, dar grelei misiuni de „soră de caritate voluntară” vor ști mărturisii cu dreptate aceia dintre eroii armatei noastre, cari în zilele lor de suferință, când erau tintuiți de patul durerii, au avut bucuria de a se putea împărtași de îngrijirea duioasă a acestor 2 fiice de preot român, de cuvintele lor de mângâiere și allinare, de neobostă și delicata lor veghere... Dar și medicii, cari au avut prilej să cunoască de aproape activitatea ei zeloasă ca soră de caritate, mărturisesc că *Florica Manta* a îngrijit de bolnavi cu un devotament plin de jertfă, că în cursul acestei îngrijiri a celor greu bolnavi s'a strecurat în trupul ei tânăra sămânța boalei ucigătoare și consideră stingerea vieții ei înfloritoare ca o jertfă curată „pe altarul celei mai frumoase iubiri a deaproapelui”...

Eroismul și jertfa aceasta vor fi deci socotite ca fiind întru toate asemenea eroismului și jertfelor nenumărate, aduse de vitejii noștri pe diferitele câmpuri de bătălie, pecetluind cu sângele inimii lor credința și virtutea străbună. Chiar pentru acest cuvânt numele *Florica Manta* va împodobi o pagină frumoasă în nesfârșitul pomelnic al jertfelor, pe care le-a dat și le dă necontenit poporul nostru. Va servi totodată ca dovadă neperitoare despre buna creștere și îndrumare creștinească, pe care un preot român știe s'o dea tinereților mlădițe ale familiei sale.

De aceea voi, părinți întristați, nu vă temeți, alungați din sufletul vostru gândul înfricoșat al morții, și mângâiați-vă cu credința întăritoare, că copila voastră *Florica*, întocmai ca fiica lui *Iair*, n'a murit, ci doarme. Ca unii cari ați întemeiat întreagă viața voastră familială pe învățătura *Evangeliei* lui *Christos*, cercați să alinați durerea sufletului vostru în nădejdea, că precum a intrat *Mântuitorul* în casa lui *Iair* și a înviat pe fiica acestuia cu puterea cuvântului său, tot astfel va intra prin cuvântul *Evangeliei* sale și în casa sufletului vostru și va face să înțelegeți, că fiica voastră *Florica* n'a murit, ci doarme... Numai ceea ce a fost țărână trecătoare în ființa ei, se va da periciumii, iar ceea ce a fost scânteie dumnezeiască într'însa, va trăi în veci. Numai trupul ei istovit de boala cea grea și îndelungată se va coborî în liniștea mormântului, să-și doarmă somnul de veci, iar sufletul ei curat va continua să vieze într'o lume mai bună și mai fericită, bucurându-se de lumina vieții de veci, în lăturea dreptilor, căci

„Viața e umbră și moartea e vis
Sufletelor blânde cerul e deschis....”

Blând și drept și bun și jertfitor a fost sufletul ei. Deci poarta cerului îi stă deschisă, ca să poată porni spre locul de fericire netulburată, unde se încununează cu cununa cea nevestezită a mării toți cei ce au jertfit *jertfa dreptății și au nădăduit întru Domnul*...

Părinți îndurerăți, frați și surori nemângăiați, rudenii și prietene întristate curmați deci curgerea lacrimilor voastre de jale și ascultați cuvântul de mângâiere al prorocului: „Veniți să ne întorcem către Dumnezeu, căci el a sfâșiat și tot el va vindeca, el a lovit și tot el va tămădui rana” (Osea VI, 1).

Iar tu, suflet blând și curat, care ne-ai părăsit în primăvara vieții tale, când firea întreagă părea că zimbește cu farmec deosebit în preajma ta și-ți îmbie totul iubirii senine și încântătoare, împăcat cu înalta conștiință de a-ți fi făcut deplin, jertfindu-te pentru deaproapele, păsește de acum pe drumul tău de lumină, fericire și seninătate vecinică, intră întru bucuria Domnului tău și te sălășuiește în corturile dreptilor, totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor. Amin”.

În cântările duioase și pline de înaltă mângâiere, cântate de corul învățătorilor din protopopiatul Săliștei, rămășițele trupesti ale domnișoarei *Florica Manta*, au fost așezate într'un mormânt nou, în nemijlocita apropiere a bisericii ortodoxe române din Gurarăului.

Să-i fie țărâna ușoară și pomenirea vecinică!

Un asistent.

Scrisoare din Sălaj.

O mare binefacere.

În frunza comună Băsești în *Duminea* trecută a fost un mare praznic, căci în sfârșit după mai bine de 14 luni de zile și după multe așteptări și năcazuri cu măiestrii, dintre cari mulți au fost mobilizați și deci prin forță majoră a continuă activitate a săvârșii lucrările începute împiedecate. S'a putut din nou preda înălțătoarei sale destinațiuni sf. biserică din Băsești.

În actualele împrejurări grele cu durere a trebuit să ne restrângem la strictul necesar și astfel după ce ilustrul bărbat al nostru d. *George Pop de Băsești* a văzut ce lipsă imperativă are biserică de o reparare radicală ne-a reparat-o dsa cheltuind cu aceasta 12.000 coroane.

Biserica din Băsești și ca exterior e foarte frumoasă și impozantă, ceea ce descopere gustul bun al bătrânilor din anii 1840, când s'a început a se zidi această biserică pompoasă și care s'a terminat în 1846. Pe dinlăuntru, însă, privită te uimește frumusețea iconostasului și cu deosebire sculptura, ciradele aurite, apoi icoana Răstignirii deasupra mesei de proscemie, dar cu deosebire icoana „*Isus în grădina Ghetsemaniei*” de pe sf. prestol e de un deosebit gust artistic, care mult au admirat-o aleșii bărbați, oaspeții dlui *George Pop de Băsești* cum de ex. e savantul nostru istoric *Nicolae Iorga*: Această icoană înfățișează pe *Isus* în *Joia-mare*, noaptea, în grădina *Ghetsemani* sub un oliv, căzut în genunchi și rugându-se.

Pare-că auzi șoptele Domnului: „Nu voia mea, ci a Ta să fie!” Apoi altarul cu cel patru stâlpi pe el și toate podoabele își face o impresie neștearsă!

Toate acestea arată cum bătrânii noștri au știut să fie evlavioși, însuflețiți înspirați ca și *Mihal Pop de Băsești* comisarul, moșul dlui *George Pop de Băsești*. El a stat în frunte și a condus zidirea. A și fost înmormântat în 1847 aproape sub altarul bisericii. *Vrednici* de pomenire sunt *Andrei Pop*, *hodnogiul* și fostul arhidiacon, mort în 1901 *Gregoriu Pop de Băsești*, cari au conlucrat la zidire.

Vrednic de pomenire e brăul frumos cu motive naționale împrejurul pereților bisericii pe dinlăuntru.

Această sf. și pompoasă biserică s'a sfințit în *Duminea* trecută prin preotul locului *Antoniu Băliban* și *Ioan Marcu* preotul din *Giurtelecul* *Hododului*. Săvârșindu-se sfințirea, apoi încununarea bisericii, cetirea *evangeliei*lor, s'au început cele prescise și apoi sf. liturghie, la sfârșitul căreia a rostit o frumoasă predică părintele *Antoniu Bălibanu* vorbind despre aceea, că ce este biserică lui *Hristos* peste tot pentru toate popoarele lumii creștine și cu deosebire pentru neamul românesc. Și culminează, că precum în trecut neamul românesc neavând alt scut decât biserică, aceasta i-a fost unicul isvor al științei și al culturii, unica hrană sufletească spirituală cuvântul lui Dumnezeu. Așa și astăzi, când popoarele lumii s'au sculat una asupra celeilalte și pare, că s'a aprins pământul, nu are, nu numai românimea, ci întreagă lumea creștină, altă maică, care să șteargă lacrimile atât de amare pricinuite de acest războiu înfricoșat. Adevăr vecinic a rostit gura nemuritorului *Bariț*, când a zis că, „istoria neamului românesc e biserică...”

Rap.

Acțiunea austro-ungară-germană la granița balcanică.

— Comentarile pressei italiene. —

In privința acțiunii austro-ungaro-germane la frontiera balcanică, ziarul italian „Tribuna” din Roma crede că este clar, că dacă Germania nu reușește la Dardanele, atunci situația din statele balcanice ca și din întregul Orient, se va schimba cu desăvârșire, în favoarea împătritei-înțelegeri.

De aceea s'ar putea prea bine ca Germania să încerce prin orice mijloace să forțeze rezistența Serbiei în punctul cel mai slab al ei, izoland România de Europa, astfel că orice mișcare liberă pe viitor a guvernului din București va fi stingherită. Dar, adăogă numitul ziar — România s'a gândit să prevină acest pericol luând toate măsurile de apărare și ar considera atacul contra Serbiei de natură a-i compromite libertatea sa de acțiune.

Un alt ziar italian, „Corriere della Sera”, vorbind despre amenințarea austro-germană de a trece prin Serbia și Bulgaria, amintește de proiectul din Februarie trecut, care țintea pe lângă unirea între frontierele Germaniei, Austro-Ungariei și Turciei, dar și izolarea României și că atunci Italia a cerut garanția ca România să nu fie atacată; punând încă prin vocea dlui Sonnino, veto-ul său împotriva noii ofensive contra Serbiei; după care proiectul austro-ungaro-german a fost abandonat.

Ziarul de mai sus se întreabă dacă astăzi imperiile centrale pot să facă iarăși această nouă sfurtare ținând seamă de mișcarea ce o astfel de acțiune o va produce la Sofia și Atena, dar mai ales în România care nu va putea suferi ca preponderența germană să se desfășoare vătămând libertatea sa de mișcare politică.

Așa dar — conchide „Corriere della Sera” — dacă Austro-Ungarii-Germanii se încearcă să violeze frontiera Serbiei, de sigur că România și Bulgaria, având garanția quadruplicei, vor lua armele la strigătul Serbiei pentru a salva independența Balcanicilor și a asigura triumful cauzei lor naționale.

Congregația extraordinară a comitatului Caraș-Severin.

Miercuri, în ziua natală a monarhului, a avut loc în Lugoj o scurtă adunare extraordinară a congregației comitatului Caraș-Severin, la care — fiind mulți membri reținuți cu serbările de acasă — nu au luat așa mulți parte ca de obicei.

Prim-Comitele Dr. Z. Medve a deschis adunarea cu următorul cuvânt:

„Onorată Congregație! Ziua natală a regelui a fost totdeauna serbare națională în această patrie, dar de când se îmbulzesc în jurul nostru groazele războiului mondial trebuie să o considerăm însutit de sărbătoare. Mulțumită avem să aducem Atotputernicului, care îndreaptă soarta popoarelor și regilor, că înțeleptul nostru rege a putut ajunge această zi în plină putere și bună sănătate. Nici când nu s'a dovedit mai strălucitor ca acum înțelepciunea regelui, cuprinsă în cele două lozince: „Cu puteri unite” și „Increderea mea în virtutea strămoșească” sunt dovezile cele mai luminoase ale înțelepciunii sale de domnitor.

În consolidarea și unirea forțelor ce zac în sinul națiunii vede el cel mai sigur sprijin al tronului său, piatra cea mai scumpă a coroanei sale. „Cu puteri unite” zice lozincă regelui. Popoare ale Ungariei fiți unite în sfânta iubire a patriei, ferți-vă de certuri și ură, precum și de prejudecăți confesionale și de rasă. Iar „virtutea strămoșească”, pe care o invoacă regele este de fapt acea putere, care a apărât patria în mijlocul loviturilor valurilor evenimentelor față de toate primejdiiile. Nu cavalerismul medieval, ci iubirea desinteresată de patrie, abnegațiunea în aducerea jertfelor este acea „virtute strămoșească”, care s'a manifestat în sufletul fiilor credincioși ai patriei, învingând și toți demonii iadului. Și astăzi, când vedem, că sub conducerea lui înțeleptă, luptând cu puteri unite și virtutea strămoșească, nu pot repurta dușmanii învingeri asupra noastră, implorăm, ca Dumnezeu să ne țină mulți ani bătrânul rege, tatăl

națiunii noastre, să ni-l țină în proaspătă sănătate și bună putere: Trăiască regele!”

La sfârșitul vorbirii s'au ridicat toți membrii de pe scaune și vasta sală a răsunat de strigătul: Trăiască regele!

Intrându-se în ordinea zilei, s'a ales, în senzul curendei municipiului Budapesta, din partea comitatului nostru membri în deputațiunea omagială: Prim-comitele Dr. Z. Medve, fostul secretar de stat Em. Jakabffy, P. S. Sa episcopul Dr. E. M. Cristea, P. S. Sa episcopul Dr. Tr. Frențiu, deputații C. Huszár și D. Nikolics și vice-comitele A. Issekutz. Totodată s'a hotărât trimiterea unei depeși omagiale din ședința congregațiunii.

S'au votat 200 cor. pentru răscumpărarea emblemei comitatului pe statua „poței de jertfă a națiunii” iar 2000 cor. s'au votat pentru reconstruirea comunelor devastate la nord de invaziunea dușmană.

S'a votat un nou statut de piață pentru a preîntâmpina uzura cu victualiile. Restul afacerilor s'a rezolvit în vre-o câteva minute în conformitate cu propunerea comitetului permanent.

(„Drapelul.”)

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 21 August. — Se comunică dela cartierul principal:

Pe frontul rusesc: Dușmanul a oprit din nou rezistență violentă pe cursul inferior al Pulvei și la apus de Wisoko-Litovsk, trupelor austro-ungare, cari îl urmăresc. În multe locuri s'a ajuns la lupte cu baioneta. Așa s'a întâmplat lângă șoseaua ce duce la Wisoko-Litovsk, la localitatea Tohary, pe care am ocupat-o după o luptă violentă, și în lupta ce s'a dat pentru punctul de razam de lângă Klukowiczhy, care punct de razam, a fost luat în stăpânire la miezul nopții de infanteria noastră. Dușmanul după ce i-am spart frontul multiplu și la Tymaink l-au aruncat îndărapt și trupele germane, a evacuat azi pozițiunea ce o deținea pe Pulva și se retrage spre sectorul Lesnia.

Cercul împrejurător la Brest-Litovsk l-am strâns și mai mult.

Aliații înaintând pe gura Krznei, l-generalul Arz l-a aruncat pe dușman spre Warov, pe ambele părți ale șoselei, ce vine dela Biala.

Am lărgit capul de pod la nord de Wladimir-Wolynskii și cu acest prilej trupele noastre au alungat detașamente dușmane mai puternice. În Galiția orientală situația nu s'a schimbat.

Pe frontul italian: În Tirol, o parte a pozițiilor noastre dela Tonale, precum și fortificațiile noastre de pe platourile Lavarone și Folgaria au stat și ieri neîntrerupt sub un foc intensiv de artilerie. Un regiment de infanterie italian întărit cu bersaglieri a atacat în două rânduri zadarnic Monte Boston. Tot așa am respins în regiunea Schluderbach încercarea unui regim. de alpini de a înainta în surpătura Ferrare. În granița Carintiei obișnuitele lupte de artilerie continuă. În regiunea litoralului atacurile repetite a unor forte mari italiene împotriva sectorului Flitsch-Tolmina au dat iarăși greș. Atacul îndreptat împotriva pozițiunii noastre înaintate dela Vrb a fost zădărnicit de ținuta neclintită a viteazului landwehr din St.-Pölten și a bateriei noastre. În față la Mrzlivrh, dușmanul a pierdut cel puțin 800 oameni. Capul de pod dela Tolmina a stat până la miezul nopții sub un puternic foc de artilerie. A urmat apoi 4 atacuri dușmane împotriva Hosansce și 3 atacuri împotriva înălțimilor ce se ridică la sud dela localitatea Arz. Atacurile aceste s'au frânt de eroismul viguros al trupelor noastre. Italianii au încercat un atac inversat, dar zadarnic, și împotriva pozițiilor noastre de pe marginea platoului Dobendo. De altcum și pe capul de pod dela Gorizia continuă lupta de artilerie. O escadrilă din avioanele noastre au aruncat bombe și săgeți incendiatoare asupra Udinei. Aviatorii s'au întors toți, cu aparatele lor neatimse.

Berlin, 21 August. — Se comunică dela marele cartier principal:

Pe frontul occidental: Nici un eveniment mai important.

Pe frontul oriental: Grupul maresalului Hinden-

burg: În luptele ce se dau la ost de Kovno am făcut prizonieri 450 Ruși și am cucerit 5 tunuri. La sud de Kovno, dușmanul a părăsit și pozițiunile sale de pe Jesina și s'a retras spre ost. La Gud și Ley am ocupat cu asalt pozițiunea Rușilor. În luptele ce s'au dat la vest de Tykocin, Rușii au pierdut 610 prizonieri, printre cari 5 ofițeri și 4 mitraliere.

Armata generalului Galwitz a ocupat Bielski și la sud, de acest oraș i-a aruncat pe Ruși peste Breilen.

Grupul principelui de Bavaria Leopold: Am înfrânt ieri seara și în cursul nopții un nou contraatac al dușmanului. Dușmanul, începând de azi dimineață, continuă să se retragă. Am făcut prizonieri 1000 Ruși.

Grupul maresalului Mackensen: Aripa dreaptă a acestui grup a înaintat pe Bug, lângă gura Pulwei, în sectorul Hoterka și dușmanul a început azi să se retragă. La Brest Litovsk și la ost de Wlodawa am progresat din nou.

Berlin, 21 August. — Se comunică de comanda-mentul suprem al marinei de războiu:

Forțele noastre navale din Marea-Baltică după o muncă grea de mai multe zile și-au făcut drum peste câmpul și rețeaua de mine așezate cu iscusință au pătruns în sânul dela Riga. În luptele de avântposturi, ce s'au desfășurat cu acest prilej a fost nimicit un torpilor rusesc, tip Mir-Bacharskij. Alte torpiloare printre cari și „Novich” și un vas mai mare rusesc, au fost grav havariate. În 19 August, seara, cu prilejul retragerii Rușilor în Mousun cu focul artileriei și torpilele lansate am scufundat canonierele Ssiwertel și Horejc. Torpiloarele noastre au salvat din echipajul vaselor scufundate 40 oameni, între cari 2 ofițeri, cari au fost în parte grav răniți. 3 torpiloare de ale noastre au suferit havarii de explozia minelor. Unul s'a scufundat, al doilea l-am tras la tărâm, iar al treilea l-am dus în port. Perderea noastră în oameni e minimală. (Agenția Wolff.)

Budapesta, 22 August. — Se comunică dela cartierul principal:

Pe frontul rusesc: Trupele generalului Köves l-au scos pe dușman iarăși din mai multe pozițiuni și l-au alungat peste calea ferată ce duce din Brest-Litovsk la Bielsk. Armata arhiducelui Iosif Ferdinand a câștigat teren în luptele reînnoite la Wisko-Litovsk. Aci, precum și la apus de Brest-Litovsk și la ost de Wlodawa dușmanul a oprit rezistență violentă față de înaintarea aliaților. Intre Wladimir-Wolynskii și Cernăuți situația nu s'a schimbat.

Pe frontul italian: Împotriva platoului carstic Dobendo s'a dat ieri un foc violent din partea artileriei dușmane. Un atac întreprins de Bersaglieri împotriva Monte dei Busi s'a prăbușit în fața pozițiilor noastre, unele părți din orașul Gorizia, cu artileria de câmp și cu tunurile sale grele. Un atac repetit de dușman împotriva pozițiilor noastre ce se găsesc la nord de Selo și un alt atac de noapte împotriva podului de pe Isonzo, la nord de Tolmina au dat un greș cu mari pierderi pentru Italiani. În regiunea Krn, pe teritorul dela Flitsch și la granița Carintiei, două batalioane italiene după o preparare de 20 ore cu artileria au încercat de două ori să atace trecătorile de munte, la ost de Tre-Sassi. Le-am respins. Italianii au avut 300 morți și foarte mulți răniți. Focul îndreptat împotriva fortificațiilor de pe Folgaria-Lavarone și grupul Tonale continuă cu intensitate alternativă.

Budapesta, 22 August. — Se comunică dela comanda-mentul suprem al marinei de războiu.

În 24 cor. dimineața, cu prilejul unei recunoașteri, am constatat că Italianii au evacuat insula Pelagosa și au distrus toate clădirile și construcțiile de apărare. Insula, pe care trăiau numai familiile păzitorilor farului, Italianii au „cucerit-o” în noaptea spre 14 Iulie și au construit acolo o stațiune radiotelegrafică și fortificații de apărare. Stațiunea aci și un submarin. Aviatorii noștri în cursul unui sbor și focul tunurilor flotilei noastre au pricinuit dușmanului totdeauna mari pierderi în oameni și material în trei rânduri. Submarinul „Nereide” l-am nimicit. Aceasta se pare că i-a convins pe Italiani că aceasta insulă nu e așa de importantă din punct de vedere strategic și de tactică, cum se credea, când au „cucerit-o”.

Berlin, 22 August. — Se comunică dela marele cartier principal:

Pe frontul occidental: Situația nu s'a schimbat.

Pe frontul oriental: Grupul maresalului Hindenburg: Armata generalului Eichorn a progresat la ost și sud de Kovno. Cu prilejul cuceririi cu asalt a unei poziții la nord de Suwinty am făcut prizonieri 750 Ruși. Nu-

mărul prizonierilor făcuți în luptele ce s-au dat la ost de Tykocin s'a urcat peste 1100 oameni. Armata generalului Galwitz a înaintat la sud de Narew peste calea ferată Bialostok-Brest-Litovsk. În cele 2 zile din urmă au fost transportați în captivitate 15 ofițeri și peste 3350 soldați ruși.

Grupul principelui Leopold de Bavaria: Grupul acesta dând lupte victorioase a trecut ieri calea ferată Kovezele-Wisoko-Litovsk. Trupele noastre l-au scos din pozițiunile sale pe dușmanul, care iarăși se apăra. Am făcut peste 3000 prizonieri și am cucerit un mare număr de mitraliere.

Grupul mareșalului Mackensen: Atacurile trupelor austro-ungare și germane au progresat în sectorul Bug, în sus de Ogrodniki, și în sectorul Koterka-Pulva, precum și pe cursul inferior al Krznei. În fața frontului sudvestic al cetății Brest-Litovsk nimic nou. La Piszca și la nord-vest de acolo (la nord-est de Wlodawa) luptele continuă.

Italia a declarat războiul Turciei.

Berlin. — Agenția Wolff anunță din Constantinopol: Italia a declarat războiul Turciei. Ambasadorul italian a plecat din Constantinopol.

Constantinopol. — Guvernul otoman a dat Sâmbătă următorul comunicat oficial: Ambasadorul italian, autorizat de guvernul său a notificat ruperea raporturilor diplomatice între Turcia și Italia și și-a cerut actele de acreditare. Ambasadorul va pleca după amiază. Poarta în conformitate cu situația a rechemat pe ambasadorul turc din Roma.

Serbia cedează Macedonia.

Sofia. — Din Salonic se anunță: „Macedonia” scrie că Serbia s'a învoit să cedeze toate teritoriile, cari le pretinde Bulgaria, singur priutor la Monastir declară, că e aplicată să-l evacueze numai în caz de extremă necesitate.

Din Niș se anunță că la Pasici s'au înfățișat numeroase delegațiuni din toate părțile țării, cari reprezintă toate păturile populației și cari unanim și-au exprimat dorința, ca scurta să repare nedreptățile din trecut și să se străduiască să creeze alianța sârbo-bulgară.

Sofia. — Din Niș se anunță: La moștenitorul Alexandru a avut loc o conferință, la care au luat parte primul ministru Pasici, ministrul bulgar la Niș Ciaprasicof și ministrul român Filaliti. Diplomația română se întrepune foarte mult pentru încheierea înțelegerii sârbo-bulgare. — (Pol. Hir.)

Rusia cheamă contingentul clasei 1917.

București. — „Steagul” scrie: În Rusia s'au dat ordine de chemarea clasei 1917, ceea ce nu justifică părerile prea optimiste ale acelor cari vorbesc de rezervele inepuizabile de oameni ale imperiului dela nord. Am avut sub ochi un ucaz al M. Sale țarului Nicolae, contra-semnat de președintele consiliului de miniștri, d. Goremeykine, care ordonă noua convocare și faptul are o deosebită importanță. Ucazul provine dela administrația cercului militar al Odesei.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 23 August 1915.

Proverbe chinezești.

Sunt implinți mai mulți ani de când scriitorul german F. Heigl a publicat un interesant studiu cu privire la cultura și religia chineză. Împreună cu studiul a publicat și o colecție din proverbele cele mai uzitate ale Chinezilor. Iată câteva din ele:

— Dacă vrei ca rudenile să te jubească, dă-le tot ce-ți cer pe credit și niciodată să nu pretinzi înapoierea prețurilor.

— Cea mai bine însculată este poarta, pe care o lași descinsă.

— Filosoful vorbește mai cu predilecție de cartea sa, iar măcelarul de porcul său.

— Bijuteriile sunt ultimele obiecte pe cari le cumparam și cele dintâi pe cari le vindem.

— Dacă cineva are minte multă, aceasta încă nu înseamnă, că e destul de istet.

— Temnița ziua-noaptea e închisă și totuș este plină; biserica toată ziua e deschisă și totuș este goală.

— Adeseori e mai ușor a governa un imperiu decât o familie.

— Scoate afară din slujbă, dacă poți pe mandarin, dar niciodată să nu-l insulti.

— De ești sărac, nici dracul nu-ți vine în ajutor; însă dacă te îmbolnăvești, sute de inși știu să-ți recomande medicină.

— Dacă ai bani mulți, găsești rudenii de tot soiul și rangul, dacă ai puțini, nimeni nu-ți cere cumetria.

Al. Văcărescu.

Dela curtea regală română. Ni se comunică din București: M. S. regina Maria, însoțită de A. S. R. principele Carol, a făcut Martii dimineața o excursiune cu automobilul dela Constanța la Bazargic. La Balcic l'a oferit un dejun, după care s'a reîntors apoi direct la Constanța.

În cursul excursiunii de Martii la Mangalia, din cauza timpului urât, automobilul regal a făcut o pauză. Principele moștenitor a ajutat la repararea mașinei, după care automobilul și-a continuat drumul.

— M. S. regina Maria a plecat Martii seara din Constanța la Sinaia, unde a sosit Mercuri dimineața.

— MM. LL. regele și regina se vor duce Joi la Constanța, unde vor rămânea câteva zile.

Serbătorirea regimentului 50 în Stanislau. Un vechiu cetitor al „Drapelului” din Stanislau (Galiția) comunică nimitului ziar plin de bucurie, că învingerea strălucită dela Ivangorod, câștigată, după cum se știe, de reg. 50, compus în parte aproape covârșitoare din Români, a avut ecou puternic și în orașul Stanislau. Magistratul orașenesc de acolo a multiplicat comunicatul oficial despre marea victorie dela Ivangorod și a dispus afișarea lui în diferitele locuri ale orașului. În comunicat se spun, între altele din cuvânt în cuvânt, următoarele: „...4 din cele 8 întărituri ale dușmanului au fost cucerite exclusiv de regimentul de inf. nr. 50, care în cea mai mare parte constă din Români... trupele noastre ardelenne, probate, pot să numere ziua aceasta la cele mai frumoase ale istoriei ei pline de cinste”. S'a aranjat apoi un concert festiv în onoarea acestei victorii, cu care ocaziune a fost purtat între altele prin oraș și steagul tricolor român. Îl purta un soldat voinic și puternic. Cine știe de nu era și acesta Român!

D. Em. Costinescu, ministru de finanțe al României, e bolnav de câteva zile în pat, la Sinaia.

A treia sesiune a camerei ungare în cursul războiului. Camera ungară se va întruni încă înainte de sfârșitul acestui an, pentru ca afară de votarea legii de indemnizare să discute asupra mai multor chestiuni, cari reclamă o normare legislativă în baza experiențelor făcute în cursul războiului. Terminul pentru convocarea camerei încă nu s'a stabilit, după știrile răspândite în cercurile politice probabil că camera va fi convocată în prima jumătate a lui Noemvrie.

L.-colonelul Dem. Burdea a doua oră decorat. Lt.-ocolonelul Demetriu Burdea e decorat acum, dela moartea sa de erou pe câmpul de războiu din nord, a doua oră din partea M. Sale monarhului. Monitorul oficial publică în numărul său mai recent că M. Sa monarhul pentru ținuta eroică dovedită în fața dușmanului l'a distins în senm de recunoștință pe Lt.-colonelul Demetriu Burdea încredințat cu conducerea unui regiment, cu *clasa III-a a coroanei de fer cu decorație de războiu*.

Decorati pentru vitejia lor pe câmpul de luptă au fost următorii ofițeri români din armata austro-ungară:

D. Cioban, colonel în marele stat-major, cu Crucea de cavaler al ordinului Leopoldin. **Zeno cavaler de Pușcariu,** locotenent în regimentul 2 de cavalerie, cu Crucea pentru merite militare. **Matei Mocanu,** locotenent în reg. 3 din Bosnia-Hertegovina, **Iosif Bulbuc,** locotenent în reg. 90 de infanterie, **Traian Bulbuc,** din reg. 88 de infanterie, **Adrian Ganea,** din reg. 12, **Ioan Runcan,** din reg. 63 de inf.: toți cu „*Signum laudis*”.

Comitetul caritativ al coloniei române din Viena desvoltă — ni se scrie din Viena — o activitate cum nu s'ar fi crezut că este posibil.

Una după alta se înșiră faptele bune și cercul de activitate se lărgeste pe zi ce merge. Pe lângă îngrijirea ce li s'a dat până aci soldaților noștri, a ajuns secretarul comitetului mai nou de acord cu secretariatul ministeriului a latere, și pentru reclamări în afaceri unde nu s'au solvit, sau sunt incurcate afacerile ajutoarelor de stat a acelor de acasă, a răniților.

Membrii comitetului țin apoi cursuri pentru analfabeți prin spitale, dând astfel culturii românești sute și sute de țărani. Îndeosebi trebuie să amintesc aci pe dșoara *Lucia Petrescu* care desvoltă o activitate extraordinară atât în birou, în agendele economatului cât și prin spitale.

Dsa a instruat deja o usmedenie de soldați români cari mulțumesc în epistole cari pot servi ca cea mai frumoasă răsplată pentru munca grea ce depune în interesul lor și al obștei românești, căci faptul că procentul analfabeților va fi scăzut simțitor, nu mai este o chestie peste care să trecem la ordinea zilei.

Demnă de laudă este activitatea ce o desvoltă fostul secretar *Dr. V. Marcu* în Bucovina în interesul comitetului. Pe urma activității dsale au intrat deja numeroase contribuții în bani și în cărțile. De câte ori mă gândesc ce bine ar fi dacă în fieștecare oraș românesc am avea câte un comitet care să lucreze ca și comitetul coloniei române din Viena. — **Coresp.**

O nouă lucrare a Carmen Sylvei. Aflăm că în curând va apare în limba franceză și română o nouă operă a M. Sale regina *Elisabeta a României* intitulată „*Lui*”. *Lucrarea este consacrată regretatului mare rege Carol I al României.*

O nostimă întâmplare pe peronul gării de nord din București. Cetim în ziarele din București: Într'o dimineață, înainte de orele 7 și 50 când este fixată plecarea trenului accelerat Nr. 13 pentru Predeal o doamnă austriacă (al cărui nume nu l'am putut afla), se prezintă dlui Herescu șeful gării de nord, care se afla pe peron și îi solicită permisiunea de a călători în acelaș compartiment de clasa I împreună cu cânele său care fusese predat cu recipisă de bagaje conform regulelor.

Doamna în chestiune a motivat cererea sa, susținând că cânele este foarte curat, bine întreținut și ar fi imposibil să călătorească despărțiti.

Ca semn de curiozitate, s'a putut observa la dânsul o îngrijire și o îmbrăcăminte specială. Posea îmbrăcăminte de cauciuc la picioare, o pelerină elegantă de mătase și o scufă tot de mătase, o perină pe care ședea etc.

Cum însă regulamentul c. f. r. nu permite astfel de călătorii, negreșit că șeful gării a declarat că nu o poate satisface, adăugând că dacă voește îi poate permite să voiajeze dânsa în vagonul de bagaje, unde s'ar găsi foarte aproape de favoritul ei câne.

Deoarece trenul se punea în mișcare, șeful gării a dat ajutor doamnei în chestiune ca să se urce în vagonul de bagaje.

† **Lazar Vlad** student și cancelist advocațional a încetat din viață după un scurt morb Sâmbătă noaptea în etate de 30 ani. În mormântarea a avut loc Luni în cimiteriul gr. or. român din Lugoj, rostind la mormânt un ultim adio în numele foștilor colegi d. cand. tehn. Victor V. Vlad.

Cuvântarea protopopului Dr. E. Dălanu, rostită la inaugurarea monumentului comemorativ, din Cluj, în 18 August 1915: „În numele bisericii gr.-catolice române binecuvintez cu toată inima și cu tot sufletul acest simbol artistic, această statuie înconunată cu flori. Dar în fața ei gândul meu se duce departe la ceea ce este simbolizat prin ea: la marea noastră armată luptătoare, în șirele cele dintâi luptă și dintre credincioșii și conaționali mei atâtea sute de mii, combatând pentru patrie, pentru tron, pentru sfânta Coroană și pentru noi toți.

Cu mândrie conștientă și cu încredere sfântă mă gândesc la ei. Cu mândrie pentru luptele lor frumoase, credincioase și răbdătoare, cu cari atât de frumos au dovedit peste orice îndoială sentimentele lor patriotice. Și cu încredere, în acel viitor mai bun, pentru care rugăciune fierbinte se ridică pe buzele celor sute de mii.

Cu gândul la acest viitor mai bun, rog pe Dumnezeu, Părintele cel bun al nostru, al tuturor, ca să-și reverse binecuvântările sale bogate asupra statului celei vii și luptătoare, care este mândra noastră ostire, și să o încunună pe ea cu cununa triumfătoare a păcii, să binecuvinteze și să țină pe stăpânul suprem al ostirei M. Sa. ces. și apostolică regească, Francisc Iosif I, încăruntitul nostru monarh, iar nouă tuturor să ne dea, ca nu numai la serbări de inaugurare, ci în curând și pe câmpul vieții și al muncii pașnice să trăim și să ne ferocim în armonie deplină”.

Proces de trădare în Rusia. Comunicat al marelui stat major rus: Complicii criminalilor de stat Miasoiedoff, Bori Freiberg, Chliom și Aron Salzman deja excuțați și anume Otto Riegert, David Freiberg, Robert Falk și Mateus Mikulis au fost condamnați de curtea marțială la moartea prin spânzurătoare. Sentința a fost executată în noaptea de 7 spre 8 August. Cei-alți complici au fost condamnați: baronul Grothus la ocnă pe viață, Otto Freinat la 8 ani muncă silnică, văduva lui Miasoiedoff la deportațiune.

Nouii chemări sub arme în Italia. Ministrul de războiu italian comunică: Sunt chemați sub arme și datori a se prezenta în timpul strict necesar pentru repatriare, militarii de I-a și a 2-a categorie, din următoarele clase (după anul nașterii) și din toate districtele militare: 1887 granatieri; 1886 infanteria de linie și alpinii precum și cei ce aparțin oricărei specialități de artilerie excluzându-se ternarii; 1885, artileria de coastă și de fortăreață. Cei născuți în 1877 din toate specialitățile de artilerie. Cei născuți în 1886 infanterie cuprinzând și pe granatieri și bersaglieri.

x **Trăsuri pentru copii și scaune pentru copii** foarte ieftine se vând la marele magazin FISCHER, în Arad, piața libertății (Szabadságtér). Asortiment foarte bogat de tăști pentru școală. Fotografii cu preț redus.

(Fi 2497)

Dela școlăle medii (gimnaziu și reale) gr. or. române din Brașov.

Instalințare pentru anul viitor.

Anul școlar 1915—16 se va începe în 1 Septembrie st. vechiu 1915, adică în 14 Septembrie st. nou. Părinții cari doresc să-și dea copiii la aceste școlăle, sunt poștiți a se prezenta cu fiii lor în cancelaria direcțiunii școlare în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie vechiu, adică în 14, 15 și 16 Septembrie st. nou pentru înscriere. Școlarii cari se înscriu pentru primadată la școlăle noastre medii, vor aduce *testimoniu școlar, certificat de naștere și certificat de revaccinare*. Testimoniu școlar de pe clasa precedentă au să-l prezinte toți școlarii, cari vin a se înscrie, așadar și școlarii, cari au absolvat clasa precedentă la școlăle noastre.

Din 31 August și până în 2 Septembrie vechiu dela 8—12 ore a. m. se vor ține examenele de corigență. Cel ce s'ar prezenta mai târziu, au să dea petiție la direcțiune, dovedind cu atestat valabil cauza întârzierii.

Examele private (particulare) se vor ținea în zilele de 15—18 Septembrie vechiu, având școlarii privatști să se prezinte până cel mult în 15 Septembrie st. vechiu în cancelaria direcțiunii școlare și să plătească taxele școlare și de examen.

Notă. — Școlarii, cari vin dela un institut, unde în gimnaziul superior nu au învățat limba grecească, vor avea să dea un examen de primire din limba grecească.

Suma didactrului și a tuturor taxelor școlare în gimnaziul inferior și școala reală este de 54 coroane pe an, iar în gimnaziul superior (cl. V—VIII) de 80 coroane pe an. — Școlarii cari se înscriu pentru întâladată la una dintre școlăle noastre centrale gr. or. române din Brașov plătesc (în gimnaziu sau reale) înoă o taxă de primire de K. 8. — odată pentru totdeauna peste suma mai sus arătată. — Școlarii neromâni plătesc didactrul și taxele duplu.

Didactrul se poate plăti în 3 rate după dispozițiile stabilite în normativul Eforiei școl.

Școlarii, cari vor să fie scutiți de didactru trebuie să-și înainteze petițiunile lor până în 30 Septembrie st. vechiu: la cancelaria Eforiei școlare.

1. Indreptățiți a petiționa sunt acei școlari săraci, cari au moralitate bună și nota generală din studii foarte bine sau bine. Cu nota suficient pot să fie scutiți numai acei elevi, cari sunt din Brașov și cercetează clasa I și II gimnaz. sau reală.

2. La petițiune se acude atestatul de paupertate dat de oficiul comunal, dar vizat și de parohul local.

3. Toți petenții au să acudă și testimoniu ultim de clasă.

Scutiri se acordă numai la didactru (24 cor. în clasele infer. și 40 cor. în clasele superioare) — celelalte taxe școlare trebuie plătite de toți școlarii la înscriere.

Notă. Ataragem în deosebi atențiunea părinților, ca: a) să nu cumpere cărți școlare zdrențuite, soioase și defectuoase, căci acele se vor confisca de profesorii de clasă;

b) să îngrijească pentru fii lor cari vin în clasele V—VIII gimn., ca aceștia să albă uniforma școlară obligată pentru aceste clase.

c) din cl. III g. și r, începând fiecare școlar trebuie să poarte chipiul regulamentar.

Brașov, în 27 Iulie v. 1915.

Direcțiunea.

Internatul cel nou din Brașov

pentru elevii școlălelor românești (gimnaziu, reale, comerciale) din Brașov se deschide în 1 Septembrie v. 1915.

Clădirea e impozantă, aproape de școală și are: a) sale spațioase și luminoase de durmit (cu paturi de fier, cu somieră și saltea), b) sale luminoase de studiu, c) sale separate de mâncare (sofragerii), d) coșidoare spațioase, închise, luminoase, e) conduct de apă (din isvoare de munte), f) local propriu de baie cu dușuri, g) încălzire centrală (calorifer), h) infirmerie (spital) în grădină, i) grădină mare cu pomi, l) cât mai curând: lumină electrică.

Elevii internatului capătă: a) hrană bună și igienică, b) sprijin la prepararea lecțiilor, c) baie, d) tratament medical, e) supraveghiere, lăsându-li-se însă peste zi și libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea școlălelor și bucătăria se conduce în regie proprie.

Din cauza scumpetei enorme taxa de 1 elev e 800 cor. pe an și se plătește în 4 rate anticipative, eventual și lunar.

Condițiunile de primire. Cererea de primire va fi însoțită de următoarele acte: 1. ultimul testimoniu școlar, 2. act de naștere, 3. act de revaccinare (numai pentru elevii claselor I—IV gimn. și reale). 4. atestat medical, că elevul e sănătos, 5. declarațiune legală, că părinții se supun normelor cuprinse în regulamentul internatului și admit în caz de proces competența judecătoriei din Brașov.

Fiecare elev va aduce cu sine: 6 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, pantalonii de baie, 6 ismene, 12 batiste, 12 perechi de ciorapi, 6 ștergare, 3 cearceafuri de pat, 1 plapomă cu nasturi, 3 cearceafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi, 1 pernă de cap, 4 fețe de pernă, perie de cap, de dinți, de haine, de ghetete, peptene des și rar, săpun, 2 perechi de ghetete și pantofi de noapte, 6 șervete de masă și câteva cărpe de praf.

Toate aceste lucruri trebuie consemnate într'un inventar scris în 2 exemplare.

Părinții vor însemna cu arnicu roșu rufele și hainele, cosând pe ele numărul, ce se va da deodată cu răspunsul de primire. Rufe defectuoase (sdrențuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locului în internat se cere plătierea momentană a taxei pe una sau mai multe luni. Orice epistole precum și banii se vor trimite la adresa: Ioan Petrovici, profesor gimnazial, Brassó (Brașov) str. Prundului 39, care va da toate informațiunile și deslușirile necesare.

Ca să nu fie nimenea expus de a fi refuzat în timpul ultim, e bine ca cererea de primire sau cel puțin de prenotare, să se trimită cât mai curând!

Direcțiunea internatului

(Str. Prundului — Poronă u. Nr. 39.)

Bibliografie.

Primum la redacție:

Axente Banciu: Dr. Alexandru Bogdan, pagini comemorative (reproducere din anuarul LI al liceului gr. or. român din Brașov). Broșura de 52 pagini format mare a apărut în tipografia A. Mureșianu: *Branisce et Comp.* și costă 1 cor. Venitul curat este destinat pentru „Cassa de lectură Dr. Alexandru Bogdan”.

Cântece din războiu primite din partea vitejilor noștri de pe câmpul de luptă, au apărut în editura librăriei „Minerva” Lugoj. În aceste versuri voinicii noștri își povestesc peripețiile din campanie, într'o limbă frumoasă, cu o duio-

șie de nedescris. Apare în aceste versuri un fragment din sufletul mare al acestui neam obidit, neam de eroi, care se jertfește fără gălgie pentru țară.

Recomandăm cu căldură publicului nostru această broșură, precum și alte broșuri de acest fel cum e: „Viața tamarilor” descrisă în versuri etc...

Ultima oră.

INTELEGerea TURCO-BULGARĂ.

Sofia. — Tratatulele între Bulgaria și Turcia au progresat încât înțelegerea definitivă nu mai poate întârzia mult și probabil că în orele cele mai apropiate se va semna înțelegerea între cele două state.

Berlin. — „Vossische Zeitung” primește dela corespondentul său din Sofia știrea că înțelegerea turco-bulgară a fost semnată.

VILNA, KOWEL ȘI BREST-LITOVSK.

Moscova. — „Ruskole Slowo” anunță că populația civilă a părăsit Kowel, Brest-Litovsk și Vilna.

LUPTE MARI DEALUNGUL RĂULUI BOBR.

Genf. — Dealungul râului Bobr s'au început lupte mai mari. Rușii au concentrat aci forțe numeroase, ca să oprească pe Germanii ce înaintează cu avânt.

Evacuarea orașului Bielostok continuă. Deasupra orașului Riga sboară necontentit aeroplan germane cari aruncă bombe asupra pozițiilor rusești.

AVIATORI DUȘMANI DEASUPRA NEOPLANTEI ȘI PETERVARADINULUI.

Neoplanta. — Duminecă dimineața s'a arătat deasupra Petervaradinului un aeroplan dușman, aruncând 2 bombe asupra drumului ce duce la Carloveț. Aviatorul n'a pricinuit pagube și după 10 minute s'a îndepărtat.

Mai pe urmă s'a arătat un aeroplan francez deasupra Petervaradinului și Neoplantei la ziua monarhului. Artileria noastră a alungat însă aeroplanul dușman.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

POSTA ADMINISTRATIEI.

Au plătit în abonament următorii: D. Augustin Petruțiu, Bileca 4.80 cor. până la 15 Oct. a. c.; D. Harion Boțiu, Alsóbalázsfalva 10 cor. până la 31 August a. c.; D. Ioan Costa, Cocioba 4.80 cor. până la 30 Sept. a. c.; D. Ion Raduțescu, Băile Herculane 7 cor. până la 31 August a. c.; D. Dimitrie Răbăgia, Caransebeș 7 cor. până la 30 Sept. a. c.

A apărut:

„Sărbătoarea Morții”

(1914/15)

:: :: Versuri, de A. Cotruș :: ::

Se poate comanda dela librăriile: „Concordia” „Librăria Diecezană” din Arad și librăria „Minerva” din Lugoj. — Prețul cor. 1.50 :: :: plus 10 fil. porto postal. :: ::

La o familie

românească din Arad se primesc în vipt 2 fete eventual 2 băeți până la 15 ani. A-se adresa la administrație.

CONCURS.

„Maramurășana” inst. de cred. și economii societate pe acții în Sighetul-Marmației publice concurs pentru postul de contabil, după ce contabilul ales din cauze neprevăzute nu și-a putut ocupa postul.

Salarul anual 2400 cor., bani de cvartir 600 cor. și tantiemă statutară eventual adaus de plată.

Dela concurenți se cere absolvarea școalei comerciale, atestat de maturitate, praxă — să poată lucra independent, cunoașterea limbilor română, germană și maghiară și cautiune 2000 coroane.

Petițiunile de concurs sunt a se înainta până în 5 Septembrie a. c. la adresa direcțiunii institutului în Maramurășig.

Contabilul se alege pe un an de probă.

Postul este de a se ocupa din 15 Septembrie a. c.

Sighetul-Marmației la 11 August 1915.

(Ma 2490—3)

Directiunea.

Frisch Károly

Temesvár-Józsefváros, Hunyadi-ut 64.

Măestru de Impletituri de sârmă și de site.

Execută îngrădiri de poieni, parcuri și cruci mormântale, impletituri pentru site pentru nisip și pietriș, apărătoare de schintel pentru hornuri de locomobile cu aburi, etc.

Magazin de site, sârme fine, contrapulte, pentru economie și pentru casă, — cu prețuri foarte ieftine.

(Fi 2104)

Aviz abonaților din România.

Fiindcă poșta din Țară nu primește mandate poștale cu bani pentru Austro-Ungaria, rugăm stim. noștrii abonați, ca abonamentul să-l transmită reprezentantului nostru administrativ: D-lui inginer Grigore Dabija — București, str. Rumeoară 23., care este îndreptățit a face orice fel de încasări în contul nostru.

Cu acest aviz am răspuns deselor întrebări ce neconțin primeam în chestie dela abonații noștri din Țară.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1911 — 1912

Vin alb — — —	1'00	—'90
Rizling — — —	1'10	—'92
Roșu de Minș — —	1'60	1'20
Carbenet — — —	1'40	—

Vinuri vechi și noi din anul 1914.

Vin alb — — —	—'80	—'70
Rizling — — —	—'82	—'72
Siller — — —	—'84	—'74

Vinul se expediază cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni. Pentru Calitatea vinului garantez.

Bo 947

Petru Benea
prop. și neg. de vinuri
Világos (Arad m).

„IANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea și înfrumusețarea pielii.

Înlătură petele galbene, bubele pricinuite de infierbințeli, sgrăbunți și alte necurătenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mai cu succes.

1 teglă 1 cor.

„IANER” pudră. E non plus ultra pudră. Bună la băluri, saloane și de zilnic folos, care ac pere încrețiturile și e cu totul nestrăcioasă în culorile: roza, albă și cremă. 1 cutie 1 coroană.

„IANER” săpun. 1 bucată 60 fleri.

„IANER” pastă pentru dinți. 1 doză 1 cor.

„IANER” apă pentru gură. Bună pentru dinții scorburoși gingelli bureșei, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1.60, jumătate de sticlă 80 fleri.

„IANER” esență pentru păr. Excelentă pentru înlăturarea mătrefei și contra căderii părului. 1 sticlă, 1 cor. 30 fleri.

„IANER” pomadă pentru creșterea părului. — 1 teglă, 2 coroane.

„IANER” vâpșeală pentru păr pentru a colora în negru, brunet, ori în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e eschisă. La comandă să se noteze că părul încă runțit în ce culoare să se vâpșească negru, brunet). U. cașton 4 coroane.

„IANER” apă care face părul blond. Pentru a vâpși în timp scurt, în băl, auriu, părul blond roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 coroane.

Discreț și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476. Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai „Preparatele lui RUDOLF IANER” ieșite din farmacia sa ca valoare

se pot căpăta la

Farmacia „MARIA AJUTĂTOARE” a lui Rudolf Ianer, Temesvár-Gyárvaros Fő-ut 72.

Carl Stürner

funar

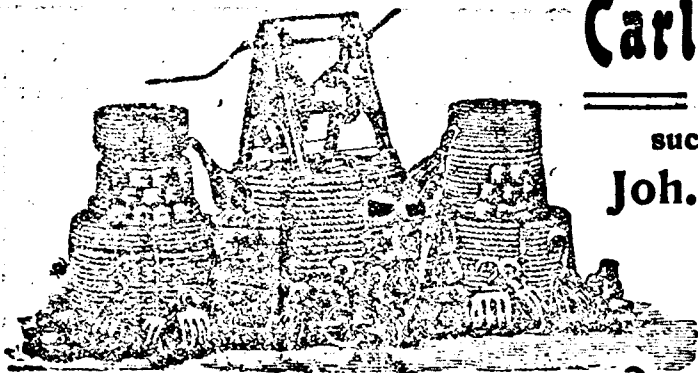
succesorul lui

Joh. Ongert's

SIBIIU

Hermannstadt

Saggasse 22.

■ Oferă lucrări de cânepă curată: funii pentru transmisiuni, funii pentru care, legătoare, ștreanguri, căpeștre, cingătoare ațe pentru rolete, ațe pentru sacletc.

■ MARE ASORTIMENT DE AȚE ȘI FUNĂRII.

Revânzătorii primesc rabat!

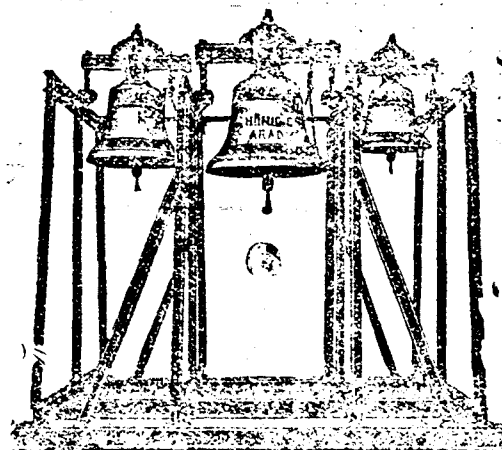
Su 2069

O nouă invențiune de clopote!

Clopotul rezontor brevetat

Ho 1632

este alcătuit așa că fortifică nu numai un sunet, ci și alt sunet armonios și astfel asemenea acordului dă un sunet plin, puternic și sărbătoresc precum și adăno.

Echipamente p. clopote de fer Staluri

Prospecte și preliminar de spese gratis.

Friederich Hönig

fabrică de clopote brevetată

Arad, str. Rákoczi nr. 11-28

PRAV DE PELE HÖFER

Acest prav impregnat cu acid boric a cărui efect excelent e în general cunoscut, se pregătește în trei tărmi.

No I. prav de stropit pentru copii . . . à cor. —'80

No II. Pudră, albă crem. sau roza . . . à cor. 1'—

No III. Prav de stropi pentru bărbați à cor. 1'—

»Babysoap« Höfer (săpun pentru copii).

Numai acele sunt veritabile, cari poartă pe fâșia de pe cutie și pe capacul cutiei iscălitura »H Ö F E R«.

Săpun Höfer à cor. —'70.

de tot neutral și inofensiv, se poate căpăta în toate farmaciile din țară și străinătate și dela:

Zentral-Versendungsdepot **HÖFER'S APOTHEKE** WIEN III. Ungargasse 14. (E 1968—50)

CEL MAI MARE MAGAZIN DE BLĂNĂRIE

Dudás Sándor Kolozsvár. Unio-utca 8.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul său asortiment de blănării cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie: mantale de blană, blane de călătorie, manșoane, boare, căcuți pentru domni și doamne, ultima modă și lucrata cu gust. Prețuri ieftine. Primește orice lucrări de blănării pentru prefacere, căptușire, căptușirea și collararea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințos. Numai marfă bună și execuția de I-ai rang. (Du 1275—)

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

ACTIV

BILANȚ GENERAL ÎNCHEIAT LA 30 IUNIE 1915.

PASIV

Cassa { Bilete de bancă	52772125	—	Capital	12000000	—
Argint	598823	87	Fond de rezervă	39780616	25
Aur	163119188	95	Fond amort. imobilelor, mobilier. și mașinelor de imprimerie	5907700	06
Aur depozitat		25220000	Fond de pensuni și ajutorare funcționarilor Băncii	2981437	98
Lingouri de aur		205000	Bilete de Bancă emise, din cari: { în circulațiune	659939845	—
Stoc metalic	259.583.748,95		aflate în casă	52772125	—
Tratate considerate ca aur		71039560	Conturi curente și recipise la vedere		712711970
Portofoliu român { Centrala	157114127	60	Reescontul semestrului viitor		89045500
Sucursale și Agențe	59430731	85	Efecte și alte valori de restituit		1981609
Imprumutul Statului din 1901 (fără dobândă)		11273958	Conturi diverse		597399374
Imprumutul Statului în cont curent pe bonuri de tezaur 3 la sută aur		209472909	Rezerva din beneficiul pe 1914 conform deciziuni Adunării Generale		63474504
Imprumuturi pe { Centrala	15.606.700,—		Beneficiul semestrului I al anului curent		1000000
efecte publice { Sucurs. și Agențe	11.948.600,—	27555300			4902667
Imprumuturi pe efecte publice în cont curent 49.473.700,—					
din cari nu s'au ridicat	27.193.212 96	22280487 04			
Efectele capitalului social		49885787 04			
Efectele fondului de rezervă		10660471 —			
Efectele fond. de amortizare imobilelor, mobilier și mașinelor de imprimerie		16411177 68			
Efectele fond. de pensuni și ajutoare al funcționar. băncii		8956681 08			
Imobile		2728188 07			
Mobilier și mașini de imprimerie		6737913 47			
Dobânzi datorate la imprumuturi pe efecte publice		1110866 49			
Efecte și alte valori în păstrare	135325866	20			
Bonuri de tezaur 3 la sută aur în gaj pentru Impr. Statului	300000000	—			
Efecte în gaj și în păstrare provizorie	162073508	30			
Conturi curente		19872243 43			
Conturi de valori		19412841 74			
Conturi diverse		32034275 73			
		1511135380 86			1511135380 86

PROFIT ȘI PIERDERE

DEBIT

ÎNCHEIAT LA 30 IUNIE 1915.

CREDIT

Salariile personalului de administrațiune	832405	10	Dobânzi și beneficii diverse	8361482	99	4645	18
Salariile personalului de imprimerie	103422	80	Sold precedent				
Cheltuieli de adm. imposite către { Centrala 646.518,96			Venitul efectelor publice	289840	0	8651323	49
stat diferite taxe și indemnizații { Suc. și ag. 163 784,63	810303	59					
Fondul amortizării imobilelor	100000	—					
Fondul amortizării mobilier și mașini	30000	—					
Luminat și încălzit	55588	28					
Drepturi de prezență	23255	—					
Material pentru fabricarea biletelor	189994	37					
Material de imprimerie	19960	97					
Diferențe de curs la efecte publice	1111424	—					
Diferențe de curs la tratate	476946	70					
Sold (beneficiu net)		3758300 90					
		4902667 72					
		8655968 62					8655968 62

Vice-guvernator, I. G. Bibicescu.

Director, C. Cioranu.

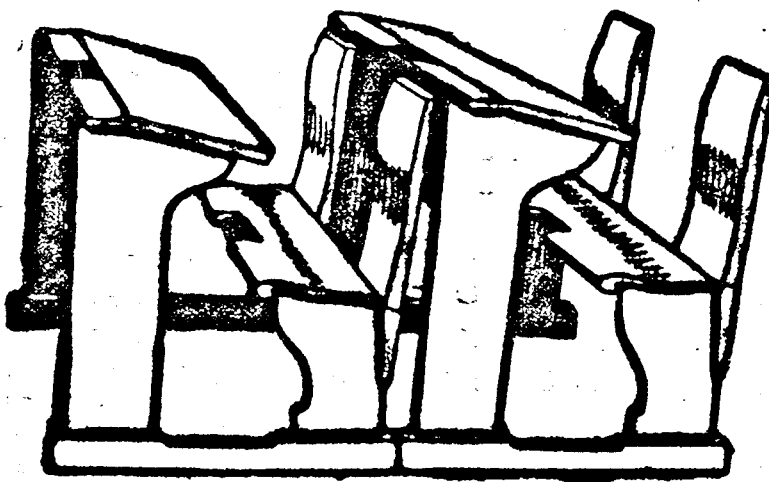
**In atențiunea
negustorilor!**

Acoperirea trebuințelor de
ciocoladă și zaharicale pen-
tru prăjuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Hel-
ler, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrásy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ca 2270)

CORNEL JUCU

mare stabiliment
pentru aranja-
mente moderne
de școale și bi-
:: serici. ::

LUGOS,

strada Hunyadi nr.
11 și str. Corvin 9.

Telefon 24.

Nu 702